

Františkovo slovo

č.204

Konkrétnost je kritériem křesťanství

Pákistánští představitelé islámu zavrhli jakékoli zabití pod náboženskou záminkou

Svatý otec: Láska netoleruje lhostejnost

Ukazatelem křesťanova zdraví je radost z nezištného daru

O Otčenáši – tlučte, a otevře se vám

Otazníky nad procesem proti kardinálu Barbarinovi

Don Bosko – „skrytý přenašeč“ evangelní radosti

Duch světa je přemožen vírou, že Bůh přebývá v druhých

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Konkrétnost je kritériem křesťanství

Vatikán. V kapli Domu sv. Marty začal dnes papež František znovu kázat při ranních bohoslužbách po přerušení v důsledku vánočních svátků. Ve své homilii komentoval liturgické čtení z prvního listu sv. Jana (1 Jan 3,22 - 4,6), který v samotném úvodu říká: »Od Boha dostaneme všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho přikázání a konáme, co je mu milé. A to je jeho přikázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám nařídil«.

„Jedině tak můžeme prosit o to, co chceme, odvážně a bez ostychu“ – dodal Svatý otec.

„Věřit, že Bůh, Syn Boží přišel v těle, stal se jedním z nás. To je víra v Ježíše Krista, jednoho Ježíše Krista, jednoho konkrétního Boha, který byl počat v Mariině lůně, narodil se v Betlémě, vyrůstal jako dítě, utekl do Egypta, vrátil se do Nazareta, naučil se s tatínkem číst, pracovat, dělat pokroky a potom kázal... tedy konkrétní člověk, kterým je Bůh. Nikoli Bůh převlečený za člověka. Bůh, který se stal člověkem, Tělem Krista. Toto je konkrétnost prvního přikázání. To druhé je také konkrétní: Milovat, mít se vzájemně rádi konkrétní láskou, nikoli fantazií. Nikoli říci: »Mám tě rád, tolik tě mám rád« a potom jít a svým jazykem, pomluvami tě zničit... Nikoli. Boží přikázání jsou konkrétní a kritériem křesťanství je konkrétnost, nikoli ideje a hezká slova. Konkrétnost je výzva.“

„Apoštol Jan – pokračoval papež – byl nadšencem Božího Vtělení, jež je mu kritériem pro rozlišování duchů, ke kterému vybízí: »každému duchu hned nevěřte, ale zkoumejte duchy, zda-li jsou z Boha«.

„Životem křesťana je konkrétnost ve víře v Ježíše Krista i v lásce, ale také zápas, protože stále přicházejí ideje nebo lžiproroci, kteří nabízejí Krista, který je soft - není tolik tělesný, a bliženskou lásku, která je trochu relativní... Jako když si řeknu »Ano, tihle ti jsou moji, ale tamti nikoli...«“

„Věřit v Krista, který »přišel v těle«, a věřit v konkrétní lásku je nutné k rozpoznání toho, zda »duchové« čili určité inspirace, pojmy, úmysly či nápady jsou opravdu z Boha. »Vždyť ve světě je mnoho lžiproroků«, jak říká svatý Jan, a proto je nezbytná duchovní bdělost. Každý křesťan – dodal František – by měl denně tři až pět minut zkoumat, co se v jeho srdci přes den dělo. Nejde přitom ani tak o hříchy, ale právě o ona vnuknutí.“

„Kdo mi může pomoci rozlišovat? Lid Boží, církve, jednomyslnost církve, bratr, sestra, kteří mají charisma pomáhat vidět jasně. Proto je pro křesťana důležitý duchovní rozhovor s lidmi, majícími duchovní autoritu. Není nezbytné chodit za papežem nebo za biskupem, abych viděl, zda to, co cítím, je dobré. Je přece tolik lidí – kněží, řeholnic, laiků – kteří mají schopnost pomáhat vidět, co se děje v mém duchu, abych nepochybil. Na začátku svého [veřejného] života, si Ježíš musel počínat podobně, když Jež na poušti navštívil ďábel a nabídl tři věci, které nebyly podle Božího Ducha. Ježíš odmítl ďábla Božím Slovem. Pokud se to dělo Ježíšovi, pak jistě také nám. Nemějme tedy strach.“

„Boží lid – řekl dále papež – postupuje vpřed vždycky v konkrétnosti: v konkrétní víře a v konkrétní lásce. V této konkrétnosti spočívá také smysl církevní disciplíny, která pomáhá konkrétnímu růstu a vyhýbá se filosofím farizejů nebo saducejů. Bůh se stal konkrétním, když se narodil z konkrétní ženy, žil konkrétní život, zemřel konkrétní smrtí a žádá nás, abychom měli rádi bratry a sestry konkrétně, i když některé není snadné mít rád,“ končil papež František dnešní homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Pákistánští představitelé islámu zavrhlí jakékoli zabití pod náboženskou záminkou

Islámábád. Pět set imámů této muslimské země zcela jednoznačně odmítlo násilí proti náboženským menšinám i jejich diskriminaci. Učinili tak v pondělí (7.1.) na shromáždění Pákistánské vrchní rady muslimských učenců (*ulama*) takzvanou Islámábádskou deklarací (foto),

kde tvrdí, že „zabití pod náboženskou záminkou odporuje učení islámu“. Jde o přelomovou událost v pákistánské muslimské komunitě, protože se tím staví i proti zákonu, který ukládá trest smrti za rouhání a je předmětem kritik. Informuje o tom agentura [AsiaNews](#).

Islamábádská deklaráce se skládá ze sedmi bodů. První zavrhuje „vraždy pod náboženskou záminkou, protože odporují učení islámu“. Druhý tvrdí, že „žádný náboženský představitel nemá právo kritizovat proroky“ a třetí zakazuje „prohlašovat jakoukoli sektu za nevěřící“. Proto se o žádném „muslimovi či nemuslimovi nesmí říci, že zasluhuje smrt mimo právoplatného rozsudku státního soudu“; „věřící každého náboženství či sekty mají ústavou zaručené právo žít podle svých kulturních a věroučných norem.“ Odtud plyne čtvrtý bod Islamábádské deklaráce, která potvrzuje „plnou právní autonomii jejich shromažďování a samosprávy“. Pátý bod zakazuje publikaci „jakýchkoli materiálů podněcujících k nábožensky motivované nenávisti“. Šestý připomíná „odpovědnost pákistánské vlády za ochranu života i majetku každého nemuslimského občana Pákistánu“. Poslední sedmý bod vybízí k zahájení národní kampaně proti fundamentalismu. Imámové z nejvyšší muslimské rady v Pákistánu zmíněnou deklarácí jednoznačně odmítají postoj tamějších fundamentalistů, kteří požádali o zrušení osvobozujícího rozsudku Asie Bibi, a postavili se tak na její stranu.

Asie Bibi žije pod ochranou bezpečnostních složek a čeká na výsledek dovolání, které podala k pákistánskému ministerstvu spravedlnosti extremistická skupina *Tehreek-e-Labbaik*.

Kázání z Domu sv. Marty

8.1.2019

Svatý otec: Lásky netoleruje lhostejnost

Vatikán. „Bůh činí první krok lásky a miluje lidstvo, které milovat neumí“ – kázal papež František v kapli Domu sv. Marty při ranní mši, kterou obětoval za duši zesnulého arcibiskupa Giorgio Zura, bývalého nuncia v Rakousku, který - jak předeslal v úvodu - „bydlel v témže domě a zemřel včera o půlnoci“.

Papež nejprve komentoval liturgické čtení (1 Jan 4,7-10), ve kterém apoštol Jan prohlašuje, že »Bůh je láska« a že »každý, kdo miluje, je zrozen z Boha«. Svátý Jan vysvětluje, že »Boží láska k nám se ukázala v tom, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho«. „V tom spočívá tajemství lásky – komentoval František – že totiž Bůh miloval jako první. On učinil první krok směrem k lidstvu, které milovat neumí, a potřebuje od Boha pohlázení, aby se naučilo lásce. Tímto prvním krokem Boha je Jeho Syn, kterého poslal, aby nás zachránil, dal životu smysl, obnovil nás a znovu stvořil.“

Potom Petrův nástupce obrátil pozornost k dnešnímu evangeliu (Mk 6,34-44), které popisuje nasycení zástupu lidí zázračně rozmnoženými chleby a rybami. „Proč to Bůh učinil? – tázal se. „Ze soucitu, protože mu »bylo líto« lidí, kteří »byli jako ovce bez pastýře«.

„Srdce Boha, Ježíšovo srdce se pohledem na tolik lidí rozlítostnilo; nemohlo zůstat lhostejným. Lásky je neklidná. Lásky netoleruje lhostejnost. Lásky soucítí. A soucítit znamená dát srdce v sázku. To je milosrdenství. Dát vlastní srdce v sázku ve vztahu k druhým – to je láska. Milovat znamená dát srdce v sázku pro druhé.“

„Zástup lidí, které Ježíš »začal poučovat o mnoha věcech« - pokračoval papež František – se začal nudit, protože Ježíš mluvil stále stejné věci. Učedníci si povšimli, že »místo je opuštěné a připozdilo se« a řekli Ježíšovi: »Rozpusť je, ať se rozejdou [...] a koupí si něco k jídlu«. Prakticky chtějí, aby se rozešli a postarali se o sebe.“

„Učedníci se o lid nezajímali. Zajímal je Ježíš, protože ho měli rádi. Nebyli zlí, byli lhostejní. Nevěděli, co znamená milovat. Nevěděli, co je soucit. Nevěděli, co je lhostejnost. Museli zhřešit, zradit, opustit Mistra, aby pochopili jádro soucitu a milosrdenství. A Ježíš odpovídá úsečně: »Vy jim dejte jíst«. Postarejte se o ně. Probíhá zápas mezi Ježíšovým soucitem a lhostejností. V dějinách se lhostejnost objevuje neustále. Tolik lidí je dobrých, ale nevnímá nouzi druhých, nejsou schopni soucitu. Jsou to dobří lidé, ale patrně do jejich srdce nevstoupila Boží láska nebo ji nenechali vstoupit.“

Papež František pak na dokreslení vylíčil scénu, zachycenou na jedné fotografii, pořízené před jistou římskou restaurací, z níž vychází skupinka lidí, kteří odvracejí hlavy, aby neviděli bezdomovce, který tam seděl na zemi s nataženou rukou. „Toto je kultura lhostejnosti,“ konstatoval papež a pokračoval: „Boží láska však vždycky přichází první, protože je soucitná a milosrdná. Je sice pravda, že opakem lásky je nenávisť, ale většina lidí nechová uvědomělou nenávisť.“

*„Tím nevšednějším opakem Boží lásky, Božího soucitu je lhostejnost. »Jsem spokojen, nic mi nechybí. Mám všechno, zabezpečil jsem tento život i ten věčný, protože chodím každou neděli na mši. Jsem dobrý křesťan. Ale když vyjdu z restaurace, dívám se na druhou stranu.«
Přemýšlejme: Bůh činí první krok, má soucit, milosrdenství a my jsme nezřídká lhostejní...
Modleme se, aby Pán uzdravil lidstvo, počínaje námi, a ať uzdraví moje srdce z této choroby, kterou je kultura lhostejnosti.“*

Kázal při ranní mši v kapli Domu sv. Marty papež František, který po bohoslužbě popřál k dnešním 80. narozeninám Kiko Argüellovi, zakladateli Neokatechumenátní cesty, a poděkoval mu „za jeho horlivou apoštolskou práci v církvi“.

8.1.2019

Papež: Ukazatelem křesťanova zdraví je radost z nezištného daru

Vatikán. Gesta nezištného obdarování, jaká prokázal kupříkladu milosrdný Samaritán, jsou nejdůvěryhodnější cestou hášení evangelia, píše papež František v poselství k letošnímu Světovému dni nemocných. Již 27. ročník tohoto dne, který roku 1992 vyhlásil sv. Jan Pavel II. na památku Panny Marie Lurdské, se bude tentokrát slavit v indické Kalkatě. Petrův nástupce v této souvislosti jmenuje sv. Matku Terezu, která nám pomáhá pochopit, že jediným měřítkem naší činnosti se má stát nezištná láska, adresovaná všem lidem bez rozdílu jazyka, kultury, etnické a náboženské příslušnosti.

„Máš něco, co bys nedostal?“, táže se papež František slovy sv. Pavla (1 Kor 4,7), aby upozornil, že život je Boží dar. Právě z toho důvodu jej nelze považovat za pouhý majetek či soukromé vlastnictví, a to zejména vzhledem k výtěžkům lékařství a biotechnologie, které by člověka mohly přivést k pokušení manipulovatelnosti „stromu života“ (Gn 3,24), varuje Svatý otec. Dar, který v prvé řadě obnáší vzájemné uznání, zároveň klade výzvy současnému individualismu a sociální roztříštěnosti. Odráží v sobě Boží lásku, a je tudíž nepostradatelným prvkem sociálních vazeb.

Žádný člověk se v jakékoli životní fázi nedokáže vyvázat ze závilosti na druhých, nikdy nepřekročí mez své vlastní bezmoci, připomíná dále římský biskup. Také touto okolností se vyznačuje naše „stvořenost“ a jediné pokud tuto pravdu poctivě přijmeme, dospějeme k pokoře a odvážnému uskutečňování solidarity, která je nepostradatelnou ctností našeho bytí. V sociálně-zdravotnické oblasti se nezištnost projevuje zejména v dobrovolnické službě, která přispívá k polidštění léčby, píše Svatý otec. Kultura nezištnosti a daru by hlavně v katolických zdravotnických zařízeních měla přispívat k překonání skartační kultury, zaměřené na zisk. Katolické nemocnice by si spíše než výdělků a podnikového řízení měly hledět péče o člověka, nabádá František.

V závěru poselství k letošnímu Světovému dni nemocných papež zdůrazňuje, že zdraví se utváří ve vztahu, závisí na účasti druhých lidí a vyžaduje důvěru, přátelství a soudržnost. Je to statek, jehož lze plně požívat, jestliže se sdílí. Radost z nezištného daru se tak stává ukazatelem křesťanova zdraví.

Generální audience

9.1.2019

O Otčenáši – tlučte, a otevře se vám

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnešní katecheze se vztahuje k Lukášovu evangeliu. Zvláště toto evangelium totiž, počínaje

vyprávěním o dětství, líčí postavu Krista v atmosféře intenzivní modlitby. V něm jsou obsaženy tři chvalozpěvy, které provázejí každodenní modlitbu církve: *Benedictus*, *Magnificat* a *Nunc dimittis*.

V této katechezi o *Otčenáši* budeme pokračovat pohledem na *modlíciho se* Ježíše. Ježíš se modlí. V Lukášově podání například epizoda o proměnění začíná modlitbou. Říká: »Když se modlil, výraz tváře se mu změnil a jeho šat oslnivě zběle« (Lk 9,29). Každý krok Ježíšova života je však podnícen vanutím Ducha, který Jej vede ve všech jeho činech. Ježíš se modlí při křtu v Jordánu, vede dialog s Otcem před důležitými rozhodnutími, často se stahuje do ústraní, aby se o samotě modlil, přimlouvá se za Petra, který Jej krátce na to zapře. Říká: »Simone, Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protřít jako pšenici, ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla« (Lk 22,31-32). To skýtá útěchu, vědět, že se Ježíš modlí za nás, modlí se za mne, za každého z nás, aby naše víra nezanikla. To je pravda. [Někdo se zeptá:] „Ale, otče, dělá to dosud?“ Stále tak činí před Otcem. Ježíš se za mne modlí. Každý z nás si to může říci. A také můžeme říci Ježíšovi: „Ty se modlíš za mne, modli se dál, potřebuji to.“ Takto směle.

Dokonce Mesiášova smrt je pohroužena do modlitby, takže hodiny mučení se vyznačují překvapujícím klidem. Ježíš utěšuje ženy, modlí se za ty, kdo jej křížují, slibuje ráj dobrému lotrovi a naposled vydechuje se slovy: »Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha!« (Lk 23,46). Ježíšova modlitba jako by tlumila ty nejnásilnější emoce, přání pomsty a odplaty, smírjuje člověka s jeho neúprosnou nepřítelkyní, kterou je smrt.

V Lukášově evangeliu také nacházíme prosbu, vyslovenou jedním z učedníků, aby je sám Ježíš naučil modlitbě. A říká: »Pane, nauč nás modlit se« (Lk 11,1). Viděli, jak se modlí On. „Nauč nás to,“ můžeme říci Pánu i my. „Ty, Pane, se modlíš za mne, to vím, ale nauč modlitbě mne, abych se mohl také modlit.“

Z této prosby - »Pane nauč nás modlit se« - se zrodí dosti obsažné učení, kterým Ježíš vysvětluje svým, jakými slovy a jakými city se mají obracet k Bohu.

První částí tohoto učení je právě *Otčenáš*. Takto se modlete: »Otče náš, jenž jsi na nebesích«. „Otče“ – to slovo se krásně říká. Celou modlitbu můžeme zůstat pouze s tímto jediným slovem: Otče. A vnímat, že máme otce, nikoli zaměstnavatele, ani kmotra, nýbrž otce. Křesťan se obrací k Bohu především oslovením „Otče“.

V tomto učení, které Ježíš podává apoštolům, je zajímavé se pozastavit u několika instrukcí, které doprovázejí text modlitby. Ježíš nám podává několik vysvětlení, aby nám dodal důvěru. Podtrhují *postoj* věřícího, který se modlí. Je to například podobenství o neodbytném příteli, který přichází a obtěžuje celou spící rodinu, protože dostal nečekanou návštěvu, které nemá, co nabídnout. Co říká Ježíš na tuto situaci, že někdo tluče na dveře a probouzí přítele? - »Říkám vám: Když přece vstane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje« (Lk 11,8). Tím nás chce naučit, abychom se modlili a v modlitbě vytrvali. A vzápětí podává příklad otce, jehož syn má hlad. Vy všichni, otcové i dědové, kteří jste tady, když syn nebo vnuk má hlad a dožaduje se jídla: »Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada« (v.11). Všichni ze zkušenosti víte, že požádá-li dítě o jídlo, dáte mu, co chce, k jeho dobru.

Těmito tvrzeními Ježíš vysvětluje, že Bůh vždycky odpovídá, a žádná modlitba nezůstane nevyšlyšena. Proč? Protože On je Otec a nezapomíná na svoje trpící děti.

Tato tvrzení nás poněkud znejistují, protože se zdá, že mnohé naše modlitby nedosáhly žádného výsledku. Kolikrát jen jsme žádali a nedostali – všichni jsme to zažili – kolikrát jen jsme tloukli a dveře zůstaly zavřeny? Ježíš nám doporučuje, abychom v takových chvílích *vytrvali a nepokládali se za odbyté*. Modlitba vždycky proměňuje realitu, vždycky. Nezměníme-li věci kolem sebe, změníme se alespoň my, změní se naše srdce. Ježíš přislíbil dar Ducha svatého každému muži a každé ženě, kteří se modlí.

Můžeme si být jisti, že *Bůh odpoví*. Jedinou nejistotu působí čas, ale nepochybujeme, že Bůh odpoví. Nanejvýš budeme muset vydržet celý život, ale On odpoví. Slíbil nám to: On není jako otec, který dá hada místo ryby. Není nic jistějšího: touha po štěstí, kterou všichni nosíme v srdci, se jednoho dne splní. Ježíš říká: »Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne

v noci, a nechal by je dlouho čekat?« (Lk 18,7). Ano, zjedná spravedlnost, vyslyší nás. Jaký to jen bude den slávy a vzkříšení! Modlitba je už od nynějška vítězstvím nad osamocením a beznadějí. Modleme se. Modlitba mění realitu, nezapomínejme na to. Buď změní věci nebo naše srdce, ale vždycky mění. Modlitba je už od nynějška vítězstvím nad osamocením a beznadějí. Je viděním každého fragmentu stvoření, hemžícího se v neúprosnosti dějin, jejichž smysl někdy nechápeme. Jsou však v pohybu, na cestě. A na konci každé cesty, co je na konci naší cesty? Na konci modlitby, na konci času, věnovaného modlitbě, na konci života je co? Otec, který očekává všechno a všechny s otevřenou náručí. Hledíme k tomuto Otci.

9.1.2019

Otazníky nad procesem proti kardinálu Barbarinovi

Francie. Nikdy jsem se nesnažil cokoli zatajovat, natož krýt tyto strašné skutečnosti – uvedl kardinál Barbarin ve své obhajobě při prvním stání procesu, v němž se musí hájit před obviněním z krytí pedofilního jednání jednoho z kněží své diecéze. Lyonský arcibiskup rovněž prohlásil, že vůbec nerozumí, čím se měl provinit.

V třídením soudním procesu zahájeném v pondělí 7. ledna se lyonský arcibiskup, kardinál Philippe Barbarin, a dalších pět lidí musí hájit před obžalobou "z opomenutí oznámení sexuálního násilí na nezletilých" a "neposkytnutí pomoci ohroženým osobám". V obhajobě přednesené při prvním stání kardinál Barbarin veškerá obvinění důrazně odmítl a podrobně popsal kauzu kněze Bernarda Preynata, kterého sám v roce 2015 suspendoval.

Případ zmíněného kněze, který zavalil příležitost k postavení církevní hierarchie před soud, je už dlouho všeobecně známý. V 70. a 80. letech zneužíval Bernard Preynat chlapce ze skautské skupiny, o něž měl duchovně pečovat. Obžaloba staví své teze na zpozdilé reakci a viní kardinála Barbarina, že v kauze zasáhl až třináct let poté, co se stal lyonským arcibiskupem. Ten však zcela logicky odpovídá s tím, že dříve neměl k dispozici žádný důkaz a dokonce ani spolehlivé a přímé svědectví o tom, co se stalo o čtvrt století dříve. Teprve v roce 2014 se setkal s jednou z obětí, Alexandrem Hezezem. Kardinál Barbarin ihned podal zprávu o jeho svědectví do Vatikánu a osobně tohoto muže vybídl, aby vyhledal další oběti pedofilního kněze ochotné vypovídat v soudním procesu. 31. srpna 2015 kardinál Barbarin po dohodě s Vatikánem kněze suspendoval. "Udělal jsem přesně to, o co mne z Říma požádali," uvedl během stání.

Včerejší den byl vyhrazen svědectvím obětí. Navzdory všeobecnému a pochopitelnému pobouření z jejich šokujících výpovědí, je z právního hlediska významný výrok již zmíněného Alexandra Hezeze. Tento praktikující katolík a otec pěti dětí totiž potvrdil, že jej nikdo nikdy oficiálně nevyzval, aby o činech pedofilního kněze mlčel. Navzdory hrůze, kterou chlapci před čtyřmi desetiletími zažili, se nelze ubránit dojmu, že v tomto případě na lavici obžalovaných nesedí obviněný, nýbrž dobré jméno církve, a že jde tedy o proces defamační založený na konceptu kolektivní viny. Netajil se tím dokonce ani jeden ze zneužívaných mužů (Pierre Germain Thill), když prohlásil, že "nejde o proces proti agresorovi, ale proti církevní hierarchii".

Podle francouzského trestního zákoníku (čl. 434-3) je opomenutí informovat soudní nebo administrativní autority v případě obeznámenosti se sexuálním násilím na nezletilých nebo jinak křehkých osobách, které nejsou schopny se bránit, sankcionováno až třemi lety odnětí svobody a pokutou 45 tisíc euro.

Reportáže, reflexe, sloupky

10.1.2019

Don Bosko – „skrytý přenašeč“ evangelní radosti

předmluva k salesiánské interpretaci Evangelii gaudium

Papež František

Vy, salesiáni, máte štěstí, protože váš zakladatel, Don Bosko, nebyl světcem s „velkopáteční“ tváří, smutnou a škarohlídkou. Byl ustavičně radostný a přívětivý, navzdory tisícové námaze a obtížím, které na něj dennodenně doléhaly. Jak se píše v Životopisných pamětech, „na jeho obličej, zářícím radostí, se jako obvykle projevovalo uspokojení nad tím, že je mezi svými syny“ (*Memorie biografiche di Don Giovanni Bosco*, volume XII, 41).

Nikoli náhodou pro něj svatost spočívala ve „veliké veselosti“. Mohli bychom jej označit za „skrytého přenašeče“ oné „radosti z evangelia“, kterou předložil svému prvnímu velkému žákovi, sv. Dominiku Saviovi, a všem vám, salesiánům, jako ryzí a stále aktuální styl, naplňující „vysokou míru křesťanského života“ (Jan Pavel II., *Novo Millennio Ineunte*, 31). V jeho době, kdy si kněží udržovali odstup od života lidu, to bylo revoluční poselství. „Vysokou míru křesťanského života“ uváděl don Bosko do praxe tím, že vstoupil do kontaktu se sociální a existenciální periferií, která v devatenáctém století vyrůstala v Turíně, hlavním italském a průmyslovém městě, přitahujícím stovky chlapců, hledajících práci. Bosko, kněz chudých a opuštěných, se řídil prozíravou radou svého učitele, sv. Josefa Cafassa, a procházel ulicemi, vstupoval na staveniště, do továren i věznic, aby tam nacházel osamocené a zanedbávané chlapce, vydané napospas jejich bezskrupulózním zaměstnavatelům. Přinášel radost a péči pravého vychovatele všem chlapcům, které sbíral z ulice a kteří ve Valdoku nalézali oázu klidu a místo, v němž se učili být dobrými křesťany a poctivými občany.

Měl jsem to štěstí, že jsem si tutéž radostnou a rodinnou atmosféru mohl prožít a vychutnat jako chlapec, když jsem navštěvoval šestou třídu základní školy v Colegio Wilfrid Barón de los Santos Ángeles, ve městě Ramos Mejía. Salesiáni mne tu utvářeli ke vnímání krásy a vychovávali k práci i k tomu, abych byl hodně veselý, což je vaše charisma. Pomohli mi, abych vyrůstal beze strachu a různých nutkavých myšlenek. Podpořili mne, abych prohluboval radost a modlitbu. Jak jsem již měl příležitost poznamenat při návštěvě turínského Baziliky Panny Marie Pomocnice před třemi lety (21.6.2015), znovu vám připomínám trojí bílou lásku dona Boska – k Madonně, Eucharistii a papeži. Dnes se o Matce Boží málokdy mluví s takovou láskou, s jakou o ní hovořil váš světec. Svěřoval se Bohu v modlitbě k Panně Marii a tato důvěra mu dodávala odvalu, s níž se dokázal zhostit problémů a nebezpečí svého života a poslání.

Eucharistie, druhá láska dona Boska, by vám měla připomínat, že máte mladé lidi vést k dobrému prožívání liturgie, abyste jim pomohli vejít do eucharistického tajemství, a nezapomínat přitom na adoraci. A konečně láska k papeži není pouze láskou k jeho osobě, nýbrž k Petrovi jako hlavě církve, Kristovu zástupci a snoubenci církve. Za bílou láskou k papeži stojí láska k církvi.

Měli byste si položit otázku: „Jakým salesiánem dona Boska je třeba být pro dnešní mládež?“ Řekl bych, že by to měl být konkrétní člověk, jako váš zakladatel, který jako mladý kněz dal přednost službě mezi chudými a opuštěnými chlapci před kariérou preceptora ve šlechtických rodinách. Salesián, který se umí rozhlédnout kolem sebe, všímá si kritických situací a problémů, nakládá s nimi, analyzuje je a ujímá se odvážných řešení. Je povolán, aby se vydával na veškeré periferie světa a dějin, periferie práce a rodiny, kultury a ekonomie, které potřebují vyléčit. A jestliže v duchu Zmrtvýchvstalého vstřebá tyto periferie obývané mladými lidmi a jejich rodinami, jediné tehdy se Boží království začne zpřítomňovat a umožní se tak běh jiných dějin.

Salesián je vychovatel, který se ujímá křehkosti mladých lidí, žijících marginalizovaně a bez budoucnosti, sklání se nad jejich ranami a léčí je jako milosrdný Samaritán. Salesián je také od přírody optimista, umí na mládež pohlédnout s pozitivním realismem. Jak ještě dnes učí don Bosko, salesián v každém mladém člověku, i v tom nejvzpornějším a obtížně kontrolovatelném, rozpoznává přístupovou cestu k dobru, na které má trpělivě a s důvěrou pracovat.

Salesián je v neposlední řadě nositelem radosti, která se zrodila ze zprávy o vzkříšení Ježíše Krista a počítá s každou lidskou situací. Bůh totiž nikoho nevyřazuje. Nežádá nás, abychom byli skvělí, aby nás proto mohl milovat. Ani nás nežádá o svolení ke své lásce. Miluje nás a odpouští nám. Pokud se dáme překvapit v oné prostotě člověka, který nemůže nic ztratit, naše srdce zaplaví radost.

Když se tyto rysy vytratí, nastupují ony protáhlé a zamračené tváře. Nikoli! Mladým lidem je třeba přinášet onu krásnou zprávu, pravdivou zprávu v porovnání s tím vším, co denně prochází novinami a internetem. Kristus skutečně vstal z mrtvých, jak dosvědčili don Bosko a Matka Mazzarelová, všichni svatí a blahoslavení salesiánské rodiny stejně jako všichni její členové, kteří denně proměňují životy lidí, kteří je potkávají, protože se nejprve sami vystavili Božímu milosrdenství. Takto se salesián stává svědkem evangelia, radostné zvěsti, která se ve své jednoduchosti musí konfrontovat se složitou kulturou každé země. Skloubit složité s jednoduchým je pro syna dona Boska každodenním posláním.

Následující obsáhlý komentář vykládá apoštolskou exhortaci *Evangelii gaudium* v salesiánském klíči. Byl svěřen odborníkům různých oborů, kteří díky své vytríbené vnímavosti a optikou dona Boska kladou důraz na papežovo myšlení ve spojitosti s různými současnými situacemi, s cílem vychovávat dospívající a mladé lidi a směřovat je k dobru. Jsem přesvědčen, že četba těchto stránek prospěje všem synům a dcerám dona Boska, rozptýleným po světě, i těm, kteří sdílejí salesiánské výchovné charisma. Na stránkách předkládané knihy najdou mnohé podněty k interpretaci reality a obnově výchovné praxe ve službě mladým lidem naší doby.

Kázání z Domu sv. Marty

10.1.2019

Duch světa je přemožen vírou, že Bůh přebývá v druhých

Vatikán. „Mít doopravdy rád ty, kdo jsou mi sympatičtí i ty, kteří mi sympatičtí nejsou, umožňuje pouze víra“ – kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. „Naše víra totiž přemáhá svět.“

Papež komentoval první liturgické čtení (1 Jan 4,19-5,4) a podnět si vzal z posledního verše: »Kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem«. „Řeč je zde o každodenním boji proti duchu světa, nekonzistentnímu duchu zdání – uvedl Svatý otec. Duch světa je duch marnivosti, věcí, jež postrádají sílu, nemají základ a rozplynou se jako nadýchané cukroví v ústech. Apoštol Jan nám v prvním čtení ukazuje „cestu konkrétnosti Božího Ducha, který nejde za fantaziemi, nýbrž koná to, co říká, a Jeho slova i činy jsou totožné. Máš-li Ducha svatého, konáš dobro. Svatý Jan říká, že »kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.«.

„Nejsi-li schopen milovat Boha konkrétně, není pravda, že miluješ Boha. Duch světa je duchem, který rozděluje, a vměšuje-li se do rodiny, komunity a společnosti, způsobuje vždycky rozdělení, které narůstá, až přijde nenávisť i válka. Jan jde ještě dál, když prohlašuje: »Říká-li kdo: „Miluji Boha“, ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář«, je synem ducha světa, který je čirou lží, pouhým zdáním. Prospěje nám zamyslíme-li se nad tím: miluji Boha? A přejdeme k prubířskému kameni a podívejme se, jak miluji svého bratra? A uvidíme jak.“

Papež pak vypočítal tři oblasti, ve kterých vychází najevo znamení opravdovosti lásky vůči druhému, totiž v naší modlitbě, našich citech a našem mluvení.

„První znamení je - a všichni bychom se měli ptát - zda se za druhé modlím? Za všechny, konkrétní lidi, kteří jsou mi sympatičtí i za ty, kteří mi nejsou sympatičtí, za ty přátelsky mně nakloněné i za ty, kteří mi přátelsky nakloněni nejsou. Druhé znamení: pocítím-li v sobě žárlivost, závist a chce se mi přát někomu něco zlého, je to znamení, že nemiluji. Zastav se a nedovol, aby tyto pocity narůstaly. Jsou nebezpečné. Nedovol jim růst. Dalším znamením toho, že nemiluji bližního nemohu tedy tvrdit, že miluji Boha, jsou klevety. Zřetelně si vtiskněme do srdce i hlavy, že pokud klevetím, nemiluji Boha, protože klevetěním druhého ničím. Klevety jsou jako medové karamely, které chutnají dobře, ale jedna za sebou táhne další a potom zkazí žaludek. Klevetění je totiž příjemné, sladké, zdá se hezké, ale ničím, je to znamení, že nemiluješ.“

Kdo v životě přestane s klevetěním, je patrně velmi blízko Bohu, protože „nepěstovat klevety znamená opatrovat bližního, opatrovat Boha v bližním“, pokračoval Svatý otec.